

cati quod fit ibidem, in festivitate omnium Sanctorum, et quatuor Burgenses, duos in Campo Florido, et duos ad Pontem Oliberti cum terra et consuetudinibus eorum, et apud quamdam villam, quæ vocatur portus Piscatoris, cum terra in qua manent, et navi sua et consuetudinibus ejus. Et plenam decimam de tota Chricea villa, cum terra et omnibus quæ ad Ecclesiam pertinent, et Ecclesiam Detor, et de Crusseio et de Ulferes, et de Colgrino, cum plenis decimis et terris quæ ad ipsas ecclesias pertinent, et terris presbyterorum. Hæc itaque omnia sicut ea etiam jam pridem et tempore Guillelmi fratris mei regis Anglorum, ac Northmanniæ comitis, præfata Ecclesia sancti Vigoris possidere visa est, et quidquid ipsi dono, trado, laudo et concedo Ecclesiæ Divionensi, assensu et laude canonicorum, et fidelium nostrorum, salva reverentia et debita obedientia sanctæ Bajocensis matris Ecclesiæ. Constituo etiam ibidem fieri sepulturam corporis mei et successorum meorum et canonicorum ritu sempiterno laude eorundem canonicorum. Quod si adeo creverit locus ipse ut abbas ibidem juste possit constitui, videlicet ut tanti sint redditus qui hoc possint pati, abbas quoque Divionensis et episcopus Bajocensis communiter id tractaverint et simul judicaverint expedire; abbas Divionensis de suis in capitulo Divionensi electionem faciet, et personam electam assignabit episcopo Bajocensi, qui ordinatus sub eodem abbate erit, et eandem potestatem quam prius in præfato monasterio tam super ipsum quam super cæteros abbas Divionensis habebit. Istud sane donum laude et assensu domini mei comitis Northmanniæ Roberti confirmatum est, qui et dedit eidem monasterio Sancti Vigoris plenariam libertatem, videlicet omnes consuetudines per totam terram suam quæ ad illum pertinebant de dominicis suis rebus, tam in passagio et teloneo, quam in cæteris redditibus, et de suo proprio in quotidiano usu fratrum ib-

A idem Deo servientium onera quatuor asinorum de viridi ligno in nemore suo Verneio; et quisquis de terra sua aliquid de suo præfato monasterio traderet, id sibi ratum fore concessit, ne occasione juris sui ullo modo posset revocari, et ut monasterium idem Ecclesia Divionensis possideret jure sempiterno. Quisquis igitur cartam hanc donationis infringere tentaverit, ira Dei veniat super eum, deleatur de libro viventium, et cum justis non scribatur, et sit anathema Maranatha, usque in diem Domini, nisi resipuerit: qui autem ista laudaverit, et fidelis cooperato accesserit, pax super illum et benedictio usque dum videat Deum Deorum in Sion. Et ut hæc charta firma et inconvulsa permaneat, sigilli nostri impressione eam firmavi, et testibus corroborandam tradidi.

† Ego Odo Bajocensis episcopus hanc chartam lectam et perlectam confirmo et suscribo.

† Signum Roberti nobilissimi comitis Northmanniæ.

† S. Willelmi decani.

† S. Rodulphi archidiaconi.

† S. Helgaldi archidiaconi.

† S. Roberti de Tribus Montibus.

† S. Willelmi de Archis monachi.

† S. Eugebranni filii Hilberti.

† S. Willelmi de Bretulio.

† S. Willelmi de Similiaco.

† S. Willelmi de Columberis.

C Anno ab Incarnatione Domini 1096, indict. iv, concurrente ii, anno xix principatus domini Roberti, Willelmi regis Anglorum, filii ducis Northmanniæ, hæc charta confirmata est et sigillo suo signata.

Actum publice Bajocas; mense Maio, die 24 ejusdem mensis, ix Kal. Julii, luna xxvii, feria septima, bissextili anno.

HUGONIS EDESSENI ARCHIEPISCOPI

Epistola ad R. Remensem archiepiscopum et canonicos SS. Apostolorum et B. Symphoriani.

Reliquias S. Thaddæi et Abagari regis mittit.

(MARLOT, *Metropol. Rem.* II, 241.)

R..... Dei gratia venerabili Remensi archiepiscopo et canonicis SS. apostolorum et beati Symphoriani, Hugo, eadem gratia Edessenæ urbis archiepiscopus, salutem et fraternam in Christo dilectionem.

E..... regis Hierosolymorum et vester capellanus, post captionem comitis Jozelini cum prædicto rege ad Edessam urbem veniens et quosdam amicos suos de partibus vestris, honestos valde viros in

D Ecclesia vestra reperiens, consilio cum illis habito super ecclesia Apostolorum et beati Symphoriani, in qua eum præfecistis, quæ etiam antiquitus sedes existit episcopalis, et quod nullum corpus nominati sancti in ea jaceret illis intimavit, et quod petere vellet innotuit, et quod devote petiit re vera assecutus est. Tandem itaque Deo volente, et rege coadjutore, sed et nostra permissione ab Ecclesia nostra a thesaurum recepit pretiosissimum, videlicet re

liquias de sancto Thaddæo apostolo et sancto Aba-
gario rege et confessore, quot ut verum esse cre-
datis, testimonio nostro et personarum Ecclesiæ

(2) His litteris appendet plumbum cum filis se-
ricis rubeis, cui impressa est effigies archiepiscopi
cum baculo ex uno latere, in altero vero legitur hæc

A nostræ, Gerardi archidiaconi, Stephani decani, at-
que Thesonis thesaurarii confirmamus et sigilli no-
stri impressione signamus. Valet (2).

latina circumscriptio: *Hugo, Dei gratia Edcissenæ
archiepiscopus.*

FULCONIS ANDEGAVENSIS COMITIS DONATIONES PIÆ.

I.

*Ecclesiæ S. Mauriti Andegavensi prædia quædam
concedit.*

(Anno 1096.)

[*Gall. Christ.* ed. 1, t. II, p. 128.]

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis, **FULCO**
Andegavensis comes.

Inter alia suæ sollicitudinis studia quibus peccatorum sibi providere remedia humanam miseriam oportet, illud non postremum est, si juxta Domini nostri Jesu Christi salutare monitum dando elemosynam de transitoriis hujus mundi rebus lucra facere perennia satagamus: et quidem id multis misericordiæ itineribus adiri posse videtur, sed hæc compendiosior esse via existimatur, si per Ecclesiæ sacrosanctæ universorum fidelium matris manum terrena facultatis temporalis possessio in æternam transferatur possessionem, ita procul dubio et jugibus Dei laudibus pariter et pauperum Christi usibus collatura subsidium. Quæ profecto res hoc potissimum tempore magni potest esse et exempli et meriti, cum mundo tam vehementer in maligna prolapso instant tempora periculosa, et sunt homines nequam, seipsos ut arbitrantur, amantes, sed revera odientes, ac si Dei direptores parati sunt innumeri, sustentatores vero vix inveniuntur paucissimi. Igitur in nomine Dei Salvatoris mundi, ego Fulco divina dispensante clementia, Andegavensis comes de Creatoris nostri misericordia non desperans, notum fore cupio tam præsentibus quam futuris ad quorum notitiam pertinere videbitur, quoniam aliquid, Deo placente, et S. Mauritio et S. Maurilio eorumque servitoribus constituere divina deliberatione desideravit, ac demum ad effectum, Deo propitiante, et filiis meis, Gaufrido scilicet et Fulconello, et filia mea Ermingarde concedentibus et confirmantibus, produxi. Dono ergo Deo et S. Mauritio, Matri Ecclesiæ Andegavensi, cui dominus Gaufridus de Meduana Deo ordinante præest episcopus, totum quod habeo in insula Calonnæ solutum et quietum, sicut habeo, in perpetuum habendum, tenendum, vendendum, seu donandum cui voluerit, vel successores ejus, sed et aquam juxta decurrentem de parte Septentrionali quæ vocatur Meduanilis totam sicut habeo

B cum omni integritate, et omnibus quæ ad ipsam insulam vel aquam pertinent, excepto quod si forte homines mei per eandem aquam transeuntes inter se seditionem quoquo modo fecerint, foris factum erit meum, quod si homines episcopi inter se seditionem fecerint, foris factum erit episcopi, si vero homines mei cum hominibus episcopi, vel homines episcopi cum meis, seditionem fecerint, inter me et episcopum erit foris factum, sed episcopus distringet eos vel præpositus ejus et accipiet de districtione 11 solidos et dimidium. Itaque, sicut supradictum est, donamus et firmam fore hanc donationem in perpetuum volumus tam ego, quam filii et filiae, acceptis tamen quinque mille solidis Andegavensis monetæ ab ipso episcopo Gaufrido. Et ut hæc donatio et concessio firmum et inviolabile in perpetuum robur habeat, advocatis tam de parte mea, quam de parte episcopi et videntibus et audientibus legalibus ac probabilibus personis, quorum nomina subscripta sunt, propria manu donum per cultellum super altare Dominicum fecimus et scribi jussimus, et S. Crucis hanc chartam subter firmavimus. Quod si quis successorum vel hæredum meorum, quod absit! aut vi, aut malo confisus ingenio hanc chartam aliquando cassare tentaverit, centum libras auri purissimi damnatus persolvat, et conatus ejus effectum non habeant, et ante tribunal Christi rationem redditurus assistat, et Judæ Iscariotis, vel omnium qui impias manus in Dominum injecerunt socius perpetuo et indissolubili anathemate condemnatur.

Actum Andegavis in camera episcopi, ix Kal. Julii, vigilia S. Joannis Baptistæ anno Domini 1096, indictione iv, epacta xxiii, anno quo innumerabilis populus ibat in Hierusalem ad depellendam Pincenatorum perfidæ persecutionem, scilicet secundo anno quo Urbanus papa Andegavum visitavit, Philippo regnante super Francos, Fulcone juniore dominante super Andegavinos, anno dominationis ipsius xxix, sub Gaufrido de Meduana Andegavorum episcopo, anno i ordinationis ipsius, quod viderunt præsentibus et audierunt isti canonici et clerici; de parte episcopo, Gosbertus decanus, Hubertus cantor, Bernardus abbas S. Sergii, Petrus mona-